

Učebnice do jedné ruky

JPZ čeština · 9. ročník · Cermat

30

úloh

50

bodů

60

minut

PRAVIDLO

Jak tuhle učebnici číst

Nahoře barva okruhu. Uprostřed jedno pravidlo.

Červený CHYTÁK = past z ostrých testů 2021–2026.

Modrý TEĎ TY = řekni nahlas, pak si zkontroluj.

Fialový rámeček = jak to nakreslíme v appce.

NÁPAD DO APPKY

Kachlička 01–10. Tři záložky: ZÁPIS · KARTY · 5 ÚLOH. Swipe doprava = umím.

Arch, ne sešit

píšeš jen sem

sešit = čmárání

arch = body

propiska

TEST

Pravidla archu

- křížek z rohu do rohu v bílém poli
- oprava: začerni, nový vedle, jen jednou
- otevřená: čitelně, stejný tvar slova
- velká/malá písmena se počítají
- špatná odpověď NEbere body → tipuj

BODOVÁNÍ

A-D výběr

1 bod

ANO/NE · 4 podúlohy

4 správně = $2 \cdot 3 = 1$

přiřazení / řazení

vše, nebo nic

oprava / vpis / výpis

navíc slovo = mínus

10 kachliček

tudy se učíš

01**I/Y**

rodina, shoda, mě, ě, nn

02**VELKÁ+S/Z**

název, předpony, ú/ů

03**VÝZNAM**

synonymum, frazém, stavba

04**TVAR 1**

pády, vzory, svůj, dva

05**TVAR 2**

vid, neohebné, přechodník

06**VĚTA**

ZSD, členy, doplněk

07**SOUVĚTÍ**

VV, čárky, řeč

08**ČTENÍ**

vyplývá, definice, řazení

09**SLOH**

účel, útvar, styl

10**LITERATURA**

druh, rým, trojky

19 témat Cermatu

všechno má svou kachličku

KATALOG

Kde co hledat

umělecký + neumělecký text, definice, návaznost → 08

sloh → 09 literatura → 10

pravopis uzavřený i otevřený → 01 + 02

význam, zabarvení, frazém, hlásky, příbuzná → 03

druhy, kategorie, tvary jmen → 04

slovesa + neohebné → 05

věta jednoduchá, členy → 06

souvětí, poměry, čárky, přímá řeč → 07

TEĎ TY · nejdřív řekni, pak přečti

Kolik bodů má ANO/NE svazek, když umíš 3 ze 4?

→ **1 bod. Až 4 ze 4 = 2 body.**

Plán na 60 minut

pořadí, které drží body

0-2 min mapa

2-35 uzavřené

35-50 otevřené

50-60 tip

CHYTÁK

Loviště otevřených

shoda · mě/mně · s/z · velká písmena
čárka v souvětí · nn/ěný · předpona z-/s-
tvar přídavného podle podstatného

NÁPAD DO APPKY

Timer 60:00. Po 20 min toast: Stihl jsi 10 úloh? Ne? Zrychli uzavřené.

I, nebo Y?

po souhlásce rozhoduje pravidlo

NAUČÍŠ SE

tvrdé/měkké/obojetné ·
rodiny vyjmenovaných

ČAS

10 min v autobuse

V TESTU

shoda + mě/mně

TVRDÉ → Y

h ch k r d t n

MĚKKÉ → I

ž š č ř j ď ť ň

OBOJETNÉ ?

b f l m p s v z

PRAVIDLO

Po obojetné se ptej na KOŘEN

Y jen když slovo patří do RODINY vyjmenovaného.
Jinak I. Cizí slova zvlášť: analýza, styly, lyže, cyklus.

Rozhodovací strom

3 vteřiny na 1 slovo

Jaká je souhláska před I/Y?

tvrdá → Y hotovo

měkká → I hotovo

obojetná → rodina?

VZOREC

U obojetné

1. Odděl kořen. 2. Je v rodině být/mlýn/myslit...?
3. ANO = Y. NE = I. Nehádáš podle zvuku.

TEĎ TY · nejdřív řekni, pak přečti

lykožrout · výjimka · nabitý telefon

→ **lýkožrout (rodina lýko) · výjimka (kořen JIM → I) · nabitý (plný, I)**

Rodiny B · L · M

vyjmenovaná = příbuzní

VZOREC

B a L

BÝT: být, bydlet, obyvatel, byt, příbytek, nábytek, dobytek, bytost

Nepatří: bit, bít, bílý, bílek → I

L: slyšet, mlýn, mlynář, blýskat, polykat, vzlykat, lýtko, lýko, lyže, lysý

Nepatří: mlít, melu, lípa, lít, list → I

VZOREC

M

myslit, myšlenka, my, mys, mýt, zamykat, smýkat, hmyz, myš, mýval

Nepatří: místo, mír, míč, milý → I

Rodiny P · S · V · Z

zbytek obojetných

VZOREC

P S V Z

P: pýcha, pytel, pysk, netopýr, slepýš, pykat, pyl, kopyto

S: syn, sytý, sýr, sychravý, usychat, sýkora, sysel, sypat, sýček

V: vy, výt, výskat, vyžle, povyk, výr, vydra, cavyky, žvýkat

Z: brzy, jazyk, nazývat (+ jazykový, nazývaný)

F: vyjmenovaná skoro nejsou → po F většinou I

CHYTÁK

Tři slova z testů

nabít → nabitý telefon (plný, I)

nabýt → nabytý majetek (získat, Y)

výjimka = vy + jim → I

Shoda přísudku

kdo to dělal, ten diktuje

I

kluci lidé děti přišli

Y

holky okna kostýmy přišly

A

kočata auta běžela

PRAVIDLO

Podmět, ne zájmeno vedle

životní muži + děti → I

ženy + věci (stroje, kostýmy) → Y

střední množné → A

nevyjádřený podmět vezmi z věty předtím

TEĎ TY · nejdřív řekni, pak přečti

Kostýmy se jim líbili. Správně?

→ **Ne. Podmět = kostýmy (věci) → líbily.**

mě, nebo mně?

nahrad' *TEBE* / *TOBĚ*

TEBE → mě

pro mě · na mě · vidíš mě 2. a 4. pád

TOBĚ → mně

ke mně · o mně · ve mně 3. a 6. pád

VZOREC

Když to není zájmeno

MĚ: upřímně, vědomě, zřejmě, věrně

MNĚ: zapomněl, vzpomněl, pomněl, domněnka, pomněnka

TEĎ TY · nejdřív řekni, pak přečti

Přišel ke ___ a díval se na ___.

→ **ke mně (tobě) · na mě (tebe)**

ě · bje · nn

šev, nebo kořen?

VZOREC

šev předpony + j

objednat, objevit, vjezd

kořen ě

oběd, vědět, pět, zpěv

kořen na N + -ný

zákonný, kamenný, denní

přípona -ěný

dřevěný, slaměný

TEST

Most 2026

dřevěný most = -ěný, ne dřevěnný

nezákonné od zákonný = dvě N

vstát = v + stát, není vzstát

NÁPAD DO APPKY

Animace: kořen jednou barvou, přípona druhou. Žák vidí, kolik N zbývá.

Jak to vypadá v testu

uzavřená + otevřená

KATALOG

Pravopis uzavřené úlohy

A–D. Projdeš VŠECHNY 4 pravidlem.

Chyták bývá v JINÉM slově, než čekáš.

KATALOG

Pravopis otevřené úlohy

Najdi chyby / doplň tvar / napiš spisovně.

Piš stejný tvar slova. Nejistá VYNECH.

Navíc slovo = mínus bod.

NÁPAD DO APPKY

Režim LOVIŠTĚ: 5 podsvícených chyb, oprava prstem, tlačítko JISTĚ.

Velká písmena a s/z

druhá polovina pravopisu

NAUČÍŠ SE

jedna věc × druh ·
předložka s/z

ČAS

8 min v autobuse

V TESTU

předpony s- z- vz-

VELKÉ

konkrétní jeden kus Karlův most, Česko,
Země

malé

druh, směr, předmět jižní Čechy, čeština

PRAVIDLO

Vždy velké

osoby · města · státy · hory · řeky · díla
oficiální instituce · svátky (Vánoce, Nový rok)

Pasti velkých písmen

zní to slavnostně

CHYTÁK

Malé, i když to vypadá důležitě

čeština, matematika = vyučovací předmět

sever, jih, západ, východ = směr

střední Čechy: střední malé, Čechy velké

země = půda · Země = planeta

naše základní škola × Základní škola Komenského

TEĎ TY · nejdřív řekni, pak přečti

Na Vánoce jedeme do jižních Čech k tetě Anně.

→ **Vánoce V · jižních m · Čech V · Anně V**

Předložka s / z

pád, ne zvuk

S + 7. pád

s kým? s čím? s tátou, s radostí

Z + 2. pád

z koho? z čeho? z domu, ze školy

Řekni otázku

s kým/čím → S

odkud / z čeho → Z

TEĎ TY · nejdřív řekni, pak přečti

Přišel __ dárkem. Přišel __ obchodu.

→ **s dárkem (7.)** · **z obchodu (2.)**

Předpony s- z- vz-

význam rozhoduje

S-

dohromady / dolů sšít shodit

Z-

změna / hotovo zčervenat
zpoplatnit

VZ-

vzhůru vzlétnout vzpřímit

TEST

2026 + dvojice

zpoplatnit = poplatný + z-

vstát = v + stát (není vz-)

shlédnout shora × zhlédnout film

svolat lidi × zvolat = vykřiknout

spravit = opravit × zpravit = oznámit

Ú/ů a -ský/-cký

místo ve slově

VZOREC

Ú začátek / šev

úkol, účet, neúspěch

Ů uvnitř / konec

dům, kůň, domů

-ský po ž š z

Paříž → pařížský

-cký po k h ch

Hrádek → hrádecký

CHYTÁK

Výjimky

Praha → pražský · Valach → valašský

kůra strom × kúra léčba

kultura, literatura = U

pražští páni · hrádečtí kluci

NÁPAD DO APPKY

Mapa měst: klepni na město → spadne přídavné. Špatná koncovka se otřese.

Význam a zásoba

slovo není jen písmena

NAUČÍŠ SE

syn/ant/hom · frazém

ČAS

8 min v autobuse

V TESTU

stavba slova

VĚCNÝ

co označuje dům = budova

MLUVNICKÝ

pád číslo osoba domu = 2. p.

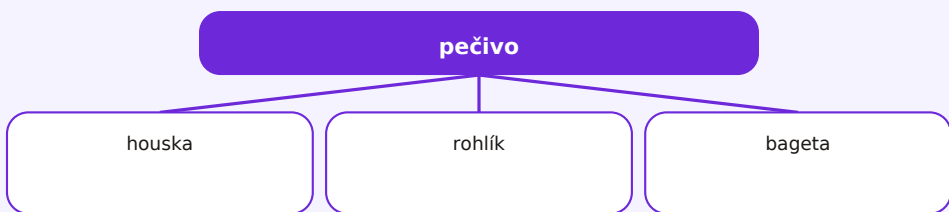
KATALOG

Význam slov a významové vztahy

synonymum $\approx$ · antonymum $\times$ · homonymum stejný tvar, jiný původ
mnohoznačné = jeden původ, víc významů (koruna, zámek, kolo)

Strom významů

nad · pod · vedle

VZOREC

Tři šipky

pečivo je NADŘAZENÉ k housce

houska je PODŘAZENÉ k pečivu

houska a rohlík jsou SOUŘADNÉ

TEĎ TY · nejdřív řekni, pak přečti

Které je nadřazené ke všem: jabloň, strom, hrušeň?

→ **strom**

Spisovnost a zabarvení

katalog

KATALOG

Citově zabarvená slova, spisovnost × nespisovnost

SPIS: být, mléko, o tom, dobrý, jsem

NESPIS: bejt, mlíko, vo tom, dobrej, sem

kladné miláček · záporné čokl · zdobnělina maminka

archaismus má náhradu · historismus věc zmizela · neologismus nové

TEĎ TY · nejdřív řekni, pak přečti

Převed': Sem dobrej vo tom mlíko.

→ **Jsem dobrý o tom mléko. (3 opravy)**

Frazém nejde rozložit

katalog: ustálená spojení

KATALOG

Ustálená slovní spojení

příslloví = věta + ponaučení

rčení = jde ohýbat (sypal si popel na hlavu)

pořekadlo = nejde ohýbat

pranostika = počasí

sousloví = jeden význam (vysoká škola)

TEĎ TY · nejdřív řekni, pak přečti

Jde říct «hodit pušku do obilí» místo flinty do žita?

→ **Ne. Výměna synonymem frazém zabije.**

Hlášky, stavba, příbuzná

dva katalogy na jedné stránce

KATALOG

Hlášky a stavba slov

hláska = zvuk · písmeno = znak · i/y = 1 hláska

kořen nese význam · předpona/přípona tvoří slovo · koncovka mění tvar

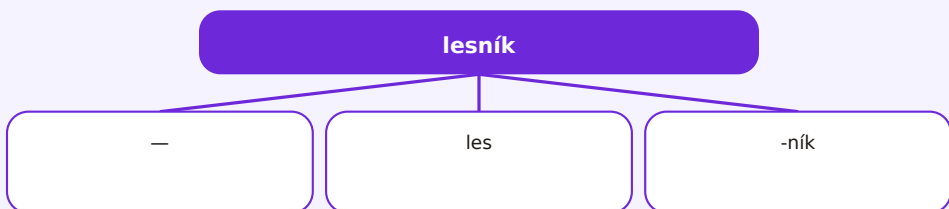
tvoření: odvozování, skládání, přejímání, zkracování

KATALOG

Slova příbuzná

stejný kořen + věcná souvislost: les, lesník, zalesnit

příbuznost rozhoduje i o I/Y (mlýn/mlýnář × mlít/melu)

NÁPAD DO APPKY

Strom se skládá drag-and-drop. Špatná větev zčervená.

Tvary jmen

podstatná, přídavná, zájmena, číslovky

NAUČÍŠ SE

7 pádů · vzory z testu

ČAS

8 min v autobuse

V TESTU

svůj / ji

KATALOG

Slovní druhy · kategorie · tvary

Ohebné 1–5, neohebné 6–10 (viz 05).

Jména: rod, číslo, pád, vzor.

Druh poznáš z VĚTY, ne ze slova samotného.

7 OTÁZEK = 7 PÁDŮ

1 kdo? co?	pán
2 koho? čeho?	bez pána
3 komu? čemu?	pánovi
4 koho? co?	vidím pána
5 oslovení	pane!
6 o kom? o čem?	o pánovi
7 kým? čím?	s pánem

Vzory, co padají

nauč se tyhle tvary

vzor	slovo	v JPZ
pán	vandal	před vandaly
hrad	rytmus	rytmy, trámy
stroj	pytel	v pytli
růže	kaple	do kaple, verzi
píseň	rakev	v rakvi
mladý	dospělý	dospělí
jarní	cizí	cizím
otcův	starosta	starostovy usedlosti

TEĎ TY · nejdřív řekni, pak přečti

Před vandali, nebo vandaly?

→ **vandaly · vzor pán, 7. p. mn.**

Přídavná v otevřené úloze

2026: položený / související

POSTUP

3 kroky

1. Najdi podstatné, které přídavné rozvíjí.
2. Zkopíruj pád, číslo, rod.
3. Napiš spisovný tvar. Nic víc.

PRAVIDLO

3 vzory + stupně

tvrdý mladý · měkký jarní · přivlastňovací otcův / matčin

mladý – mladší – nejmladší

dobrý-lepší · zlý-horší · velký-větší · malý-menší

Přivlastňovací se shoduje s VĚCÍ, ne s majitelem.

Zájmena a číslovky

svůj není jeho

SVŮJ

majetek PODMĚTU Petr se svým psem

JHO

někoho jiného Petr s jeho psem

VZOREC

Tvary z testu

na ni, o ni (po předložce) · vidím ji (bez)
jenž / jež / již / jimž
dva kluci, dvě dívky, dvě města · dvou, dvěma
tří, třem, třemi · čtyř, čtyřem, čtyřmi
pije vody = hmota · koupil dvě vody = lahve

TEĎ TY · nejdřív řekni, pak přečti

Petr šel se svým psem. Je to Petrův pes?

→ **ANO. svůj = podmět.**

Slovesa a neohebné

druhá půlka tvarosloví

NAUČÍŠ SE

vid a způsob · přechodník

ČAS

7 min v autobuse

V TESTU

5 neohebných

6 KATEGORIÍ

osoba / číslo

já píšu · oni píšou

čas

jen oznamovací: psal / píše / napíše

způsob

oznamuje · příkazuje · podmiňuje

rod

činný Petr opravuje · trpný kolo je opravováno

vid

proces psát · výsledek napsat

CHYTÁK

Napiš! a psal by NEmají čas

Čas existuje jen u oznamovacího způsobu.

napíše vypadá jako přítomný, ale u dokonavého je to BUDOUCÍ.

Vid, způsob, neurčité

větu dělá jen určitý tvar

oznamuje

píše psal napíše

přikazuje

piš! napište!

podmiňuje

psal by / bychom

PRAVIDLO

Neurčité NEpočítáš jako větu

infinitiv psát · příčestí psal, napsán

přechodník nesa, nesouc, přišed, řeknův

Přišed domů, umyl si ruce. = 1 věta + přechodník

TEĎ TY · nejdřív řekni, pak přečti

Kolik vět: Přišed domů, umyl si ruce a vařil?

→ **2 věty (umyl, vařil). Přišed větu nedělá.**

5 neohebných druhů

koncovku nemění

VZOREC

příslovce

včera, dobře · jak? kdy? kde?

předložka

kolem domu · CHCE pád

spojka

a, ale, že, aby

částice

kéž · Ale to jsou hosti!

citoslovce

brr, haf, pozor!

kolem předložka

kolem domu ptáš se koho/čeho

kolem příslovce

jel kolem ptáš se kudy

NÁPAD DO APPKY

10 karet druhů. Slovo ze skutečné věty, ne ze slovníku.

Věta jednoduchá

jeden určitý tvar

NAUČÍŠ SE

ZSD · 6 členů

ČAS

8 min

V TESTU

druhy vět

predikace = srdce věty

PODMĚT kdo / co

PŘÍSUDEK co dělá

KATALOG

Výstavba věty jednoduché

určité: píše, psal, napiš, psal by

neurčité (větu nedělají): psát, nesa, napsán

dvojčlenná Pes štěká · jednočlenná Prší · ekvivalent Stát!

Podmět a přísudek

musí se shodovat

PRAVIDLO

Podmět

vyjádřený / nevyjádřený / všeobecný (Zvoní. Říká se.)

holý · rozvitý · několikanásobný

slovesný

píše / bude psát

jmenný + spona

je učitel / stal se

neslovesný

Výborně!

TEĎ TY · nejdřív řekni, pak přečti

Je unavený. Kolik přísudků?

→ **Jeden. Spona + jméno = jmenný přísudek.**

Přívlastek, předmět, PÚ

tři otázky, tři členy

KATALOG

Větné členy

přívlastek jaký? který? čím? černý pes / pes sousedů

těsný bez čárek · volný s čárkami

předmět = pádová otázka vidím knihu

PÚ = kde kdy jak proč čtu večer

PŘEDMĚT

Čekal na kamaráda. na koho?

PÚ MÍSTO

Čekal na zastávce. kde?

CHYTÁK

Jinak než pádovou otázkou se zeptat NESMÍ

Když jde říct kde/kdy/jak, je to PÚ, ne předmět.

Předmět ve všech pádech kromě 1. a 5.

8 PÚ + doplněk

otázka prozradí druh

PÚ	otázka	příklad
místa	kde? kam?	v parku
času	kdy?	včera
způsobu	jak?	rychle / na rovinu
míry	kolik?	velmi
příčiny	proč?	z hladu
účelu	nač?	pro radost
podmínky	kdyby?	při dešti
přípustky	navzdory?	přes zákaz

PRAVIDLO

Doplněk se drží DVOU členů

Otec se vrátil unavený. unavený = otec + vrátil se
Otec je unavený. = přísudek, NE doplněk

Druhy vět + zápis v testu

postoj mluvčího

VZOREC

5 postojů

oznamovací · tázací (zjišťovací / doplňovací / řečnická)
rozkazovací · přací (kéž, ať) · zvolací

TEST

2026: napiš druh členu SLOVEM

na rovinu = příslovečné určení způsobu
Piš celé sousloví. Zkratky neplatí. Pravopis se počítá.

NÁPAD DO APPKY

Kostky členů. Žák složí větu, appka pustí jen správnou otázku.

Souvětí a čárky

počítej přísudky

NAUČÍŠ SE

VV · poměry

ČAS

8 min

V TESTU

přímá řeč

1 určitý = věta

2+ = souvětí

přechodník se nepočítá

KATALOG

Výstavba souvětí

souřadné = stejná úroveň
podřadné = hlavní + vedlejší
vložená VV stojí uvnitř hlavní a má DVĚ čárky

TEĎ TY · nejdřív řekni, pak přečti

...dopis, který je určen řediteli, odeslali.

→ **Vložená přívlastková. Čárky z obou stran.**

Vedlejší věta = člen větou

zeptej se na člen

vv	otázka	spojka
podmětná	kdo? co?	že, kdo
předmětná	koho? co?	že, aby
přívlastková	jaký?	který, jenž
místní	kde?	kde, kam
časová	kdy?	když, až
příčinná	proč?	protože
účelová	nač?	aby
podmínková	kdyby?	jestli
přípustková	navzdory?	ačkoli
způsobová	jak?	jak

Poměry a čárka před A

stejně u členů i vět

VZOREC

slučovací	a, i, ani
odporovací	ale, avšak, nýbrž
vylučovací	nebo, buď-nebo
stupňovací	ba, nejen-ale i
příčinný	neboť, totiž
důsledkový	proto, tedy, tudíž

BEZ čárky

Přišel a sedl si. Čistě a

S čárkou

Přišel, a proto si sedl.

PRAVIDLO

Čárka ještě u

vedlejší věty · volný přívlastek · přístavek
oslovení · vsuvka · několikanásobné členy

Přímá × nepřímá řeč

katalog

KATALOG

Přímá × nepřímá řeč

Přímá: Řekla: „Dojdi pro chleba.“

Nepřímá: Řekla, abych došel pro chleba.

VZOREC

uvozovací PŘED

dvojtečka + velké v uvozovkách

uvozovací ZA

čárka v uvozovkách + malé

převod

uvozovky pryč, že/aby, posun osoby

TEĎ TY · nejdřív řekni, pak přečti

V ukázce mluví Mira a máma. Počítá se vypravěč jako přímá řeč?

→ **Ne. Vypravěč ≠ bublina postavy. 2026 na tom stavěl.**

NÁPAD DO APPKY

Banka spojek. Žák spojí dvě věty, čárka a poměr naskočí samy.

Čtení s porozuměním

otázky dřív než text

NAUČÍŠ SE

vyplývá · definice

ČAS

8 min

V TESTU

návaznost

1 otázky

2 podtrhni

3 jen z textu

4 prst na řádek

TEST

Slova, která Cermat miluje

vyplývá × nevyplývá · podle textu

autor tvrdí × autor se domnívá

Umělecký text

katalog

KATALOG

Porozumění uměleckému textu

poezie · próza · drama · komiks

obrazný význam > doslovný sedne blues = smutek

u básně: forma → kdo mluví → nálada → vyplývá

lyrický subjekt ≠ vždy autor

čti UKÁZKU, ne knihu, kterou znáš zvenku

TEĎ TY · nejdřív řekni, pak přečti

Komiks: kdo se počítá jako mluvčí?

→ **Jen ten, kdo má bublinu. Vypravěč pod obrázkem ne.**

Neumělecký text

katalog

KATALOG

Porozumění neuměleckému textu

verbální × smíšený (tabulka, graf)

oficiální × neoficiální podle adresáta

úvod–stať–závěr · myšlenka odstavce často první věta

FAKT

ověříš Vltava teče Prahou

NÁZOR

hodnocení je krásná

DOMNĚNKA

asi, zdá se

CHYTÁK

vždy / nikdy / všichni

zužují význam a většinou z textu NEVYPLÝVAJÍ

manipulace a nadsázka nejsou fakt

Definice a návaznost

dva katalogy

KATALOG

Práce s definicí

definice = nadřazený pojem + znaky

savec = obratlovec + rodí + kojí → velryba ano, žralok ne

stačí jedna nesplněná podmínka → škrtni

řeš JEN podle definice v zadání, ne z paměti

KATALOG

Textová návaznost

odkazy: ten, to, oni, tam, tehdy, proto

to často = CELÁ předchozí věta

řazení: část bez konektoru bývá první

poté / nakonec = už něco bylo

NÁPAD DO APPKY

Tlačítko PRST: bez označeného řádku se odpověď neuloží.

Sloh

nepíšeš ho. poznáváš ho.

NAUČÍŠ SE

6 stylů · postup

ČAS

6 min

V TESTU

útvár

KATALOG

Sloh

- 1 K čemu text je? ÚČEL
 - 2 Komu je? ADRESÁT
 - 3 Jak běží? POSTUP + ÚTVAR
- Téma nikoho nezajímá.

styl	účel	kde
prostěsdělovací	běžná řeč	sms
odborný	poučit	učebnice
administrativní	úřad	žádost
publicistický	info + vliv	noviny
umělecký	zážitek	báseň
řečnický	proslov	projev

Postup a útvar

jak text běží

VZOREC

vyprávěcí	pak, potom, najednou
informační	kdo co kdy kde
popisný	vzhled, části
charakterizační	vlastnosti člověka
výkladový	proto, znamená
úvahový	myslím, mělo by

POPIS

co vidíš · vlasy, výška

CHARAKTERISTIKA

jaký JE · věrný, lakomý

TEĎ TY · nejdřív řekni, pak přečti

Autor napíše, že hrdina počítá každou korunu. Co to je?

→ **Nepřímá charakteristika. Neřekl «lakomý», ukázal to.**

Útvary a pasti

1 znak stačí

útvár	znak
zpráva	fakta, bez názoru
oznámení	termín + místo
inzerát	nabízím / hledám
žádost	prosím + podpis
životopis	body, ne román
recenze	hodnotí konkrétní dílo
úvaha	otázka → argumenty → závěr
fejton	vtip + pointa

CHYTÁK

Zpráva není komentář

zpráva: 3. osoba, bez já, bez bohužel

komentář: názor a výzva

všichni / nikdy / vědci tvrdí = manipulace

NÁPAD DO APPKY

6 kachlíček stylů. Ukázka se přetáhne na styl. Náповěda = účel.

Literatura

teorie před autory

NAUČÍŠ SE

3 druhy · rým a slabiky

ČAS

8 min

V TESTU

tropy

KATALOG

Literatura

druh · žánr · rým · slabiky · tropy · vypravěč
jméno autora skoro nikdy není klíč

LYRIKA

nálada, není příběh

EPIKA

příběh

DRAMA

jeviště, repliky

Žánr = 1 znak

definice stačí

žánr	znak
bajka	zvířata + ponaučení
balada	vina, temný konec
pohádka	kouzlo, dobro vyhraje
pověst	místo + prý se stalo
povídka / román	krátký / dlouhý příběh
komedie / tragédie	smích / pád
komiks	obrázky + bubliny
sonet	14 veršů

TEĎ TY · nejdřív řekni, pak přečti

Zvířata mluví a na konci je ponaučení. Žánr?

→ **Bajka.**

Verš, sloka, rým

tleskni si

VZOREC

Slabika = tlesknutí

čer · ná ho · ra = 4

liché verše = 1. a 3. · sudé = 2. a 4.

sloka = skupina veršů jako odstavec

AABB

sdružený

ABAB

střídavý

ABBA

obkročný

TEST

2026 Machar · liché verše

Ptají se: rýmuje se 1. s 3. VE SLOCE?

A rýmují se liché i NAPŘÍČ slokami?

Čti jen KONCE. Pocit básně nepomůže.

Tropy, figury, vypravěč

obrazné prostředky

VZOREC

přírovnání	jako, jak, než
metafora	přenos BEZ jako
personifikace	vítr šeptá
hyperbola	čekal sto let
epiteton	rudý večer
oxymóron	zvučné ticho
anafora / epifora	stejný začátek / konec
echo	osud / dosud

ICH

já jsem v příběhu

ER

on, vypravěč venku

MAPA

Kotvy děl — poznáš žánr

Máj poema · Kytice balady · Babička próza
Malostranské povídky · Staré pověsti české
R.U.R. drama + slovo robot · Švejk humor

NÁPAD DO APPKY

Minihra RÝM: dva verše, tři vzory, spoj konce čarou. Liché/sudé jako zvýrazňovač.